

Barbara Lepówna, Aleksandra Szymańska

Gdańsk - Oliwa

Informator Archeologiczny : badania 7, 244

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GDANSK-OLIWA

Polskie Towarzystwo Archeologiczne
i Numizmatyczne
Oddział Gdański

Badania prowadziły dr Barbara Lepówna
i mgr Aleksandra Szymańska, Finansował
Instytut Architektury i Urbanistyki Poli-
techniki Gdańskiej. Drugi sezon badań,
Kościoł i zespół zabudowań klasztornych
pocysterskich. Chronologia: wiek XIII -
czasy nowożytne. Prace archeologiczno-
architektoniczne.

We wczesnym średniowieczu Oliwa odgrywała znaczną rolę ze względu na ścisłe powiązania z Gdańskiem - stolicą Pomorza Wschodniego. Istnieje tu najstarszy obiekt architektury murowanej na Pomorzu Wschodnim - dzisiejsza Katedra. W rejonie Portu Oliwskiego Cystersi rozwinięli bogatą działalność "przemysłową" / młyny, kuźnice, olejarnie/. Według tradycji klasztornej książęta pomorscy posiadali w Oliwie swą siedzibę, która znajdować się miała w miejscu późniejszego pałacu opackiego. Poza sprawdzeniem wiarygodności tradycji klasztornej w odniesieniu do lokalizacji siedziby książęcej / a więc założenie wykopów sondażowych w parku w pobliżu pałacu opackiego/ przede wszystkim badaniami należałoby objąć kościół - miejsce grzebalne książąt pomorskich. Interesujące są wszystkie etapy rozwoju tego obiektu i kolejne fazy przebudowy. W r 1972 poraz pierwszy wykonano sondaż w lewej nawie bocznej, dla sprawdzenia przebiegu hipotetycznych murów. Sondaż nie udzielił na to pytanie odpowiedzi jednoznacznej. Nie jest jednak wykluczone, że odkryte w wykopie duże głazy są pozostałościami stopy fundamentowej wcześniejszego, węższego obejścia. W roku bieżącym we wnętrzu kościoła ograniczono się do przeprowadzenia rozpoznania geofizycznego / metodą sejsmiczną i elektryczno-oporową/. Uchwycione anomalie pozwolą w kilku punktach nakreślić przebieg hipotetycznych wcześniejszych murów.

W wykopach sondażowych założonych w parku w pobliżu Pałacu Opatów natrafiono na brukowany dziedziniec z w. XVII a poniżej na warstwy średniowiecznego gruzu. Są one datowane szelągami krzyżackimi, sprzed samej połowy XV w. W żadnym z 6-ciu sondaży nie osiągnięto calca.

Badania będą kontynuowane.